

بسمه تعالی

وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت راه و شهرسازی، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان انرژی اتمی ایران، سازمان ملی استاندارد ایران، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران

شورای عالی انرژی کشور در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۷، به منظور عملیاتی نمودن آیین نامه اجرایی "ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست" به شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ مصوب شورای عالی انرژی، دستور العمل اجرایی آیین نامه بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست را به شرح زیر تصویب نمود:

۱- تعاریف و علائم اختصاری

الف - آیین نامه:

آیین نامه ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست، موضوع مصوبه شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی کشور می‌باشد.

ب - بازار:

بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست، مطابق تعریف بند (۱،۲) آیین نامه

ج - کمیسیون:

کمیسیون صرفه‌جویی انرژی مطابق تعریف بند (۱،۳) آیین نامه

د - نهاد:

نهادهای تخصصی و فنی بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست مطابق تعریف بند (۱،۴) آیین نامه

ه - دبیرخانه نهاد:

شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت در خصوص طرح‌های صرفه‌جویی گاز طبیعی یا سازمان انرژی‌های تجدید پذیر و بهره‌وری انرژی برق در خصوص طرح‌های صرفه‌جویی برق می‌باشد. و برای اختصار در این دستورالعمل "دبیرخانه" نامیده می‌شود.

و - گواهی:

گواهی صرفه‌جویی انرژی مطابق تعریف بند (۱،۵) آیین نامه

ز - ناشر:

شرکت‌های عرضه کننده حامل‌های انرژی مطابق تعریف بند (۱،۶) آیین نامه

ح - نظام نامه:

نظام نامه ثبت، اندازه گیری، راستی آزمایی و تایید صرفه‌جویی انرژی و کاهش انتشار آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای مطابق بندهای (۴،۱،۱)، (۴،۲،۱) و (۴،۳،۱) آیین نامه.

ط - اندازه گیری و صحنه گذاری (M&V):

عبارت است از فرآیند طرح ریزی، ارزیابی طرح، اندازه گیری، جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها، به منظور صحنه‌گذاری و گزارش دهی صرفه‌جویی انرژی واقعی و قابل اعتماد و نیز کاهش انتشار آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای ناشی از بکارگیری اقدامات و راهکارهای بهینه‌سازی انرژی در مرزهای معین یک سیستم که در این نظام‌نامه برای اختصار (M&V) نامیده می‌شود.

ی - متقاضی:

مصرف کنندگان انرژی، سرمایه گذاران عامل صرفه‌جویی یا شرکت‌های خدمات انرژی می‌باشند که تمایل به سرمایه‌گذاری در طرح‌های بهینه‌سازی در قالب بازار و اخذ گواهی در قبال اقدامات بهینه‌سازی مصرف انرژی را دارند.

ک - کارگروه نهاد:

کارگروهی متشکل از نمایندگان نهاد مطابق تعریف بند (۱،۴) آیین نامه بعلاوه نماینده شرکت ملی گاز ایران (بدون حق رای) و شرکت توانیر (بدون حق رای) می‌باشد که در این دستورالعمل به جهت رعایت اختصار "کارگروه" نامیده می‌شود.

۲- هدف از تدوین این دستورالعمل در راستای مفاد بند (۳،۱،۱) آیین نامه، تعیین مقررات اجرایی در جهت تشکیل بازار متمرکز صدور و مبادله گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی در چارچوب قوانین و مقررات حاکم بر بازار بورس انرژی ایران و در جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور می‌باشد.

۳- راهکارهای بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست و اقدامات واجد شرایط صدور گواهی در بازار به تفکیک حوزه‌های صرفه‌جویی انرژی شامل ساختمان، کشاورزی، حمل و نقل، صنعت، پالایش و پتروشیمی، تبدیل و توزیع انرژی و ... توسط وزارت خانه‌های نفت و نیرو و با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل تهیه و حسب مورد جهت اجرا توسط وزرای مربوط ابلاغ می‌شود.

۴- سقف زمانی دوره صدور گواهی به تفکیک حوزه‌های صرفه‌جویی انرژی (شامل ساختمان، کشاورزی، حمل و نقل، صنعت، پالایش و پتروشیمی، تبدیل و توزیع انرژی)، با در نظر گرفتن دوره بازگشت سرمایه، عمر مفید تجهیزات، سود رایج بانکی، نرخ تسعیر ارز، ریسک سرمایه‌گذاری به پیشنهاد کمیسیون به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

تبصره: بازنگری سقف زمانی دوره صدور با پیشنهاد کمیسیون به تایید شورای اقتصاد می‌رسد.

۵- دوره متناسب برای صدور گواهی هر طرح در سقف دوره مصوب شورای اقتصاد و بر حسب اقدامات پیش فرض در گزارش امکان سنجی طرح و با لحاظ هزینه‌های سرمایه‌گذاری متقاضی (اصل و فرع با احتساب سود بانکی مصوب شورای پول و اعتبار) و اختلاف قیمت زمانی تعرفه پایه محل صرفه‌جویی و تعرفه بیشینه بخش مصرف کننده همان حامل تعیین و با پیشنهاد کارگروه به تصویب کمیسیون می‌رسد.

تبصره: منظور از تعرفه بیشینه بخشی، حداقل ۹۰٪ تعرفه حوزه ای است که بیشترین قیمت حامل را پرداخت می‌نماید.

۶- گردش کار بازار مطابق **نظام نامه** ابلاغی توسط کمیسیون خواهد بود.

۷- متقاضی پس از دریافت گواهی مجاز است در چارچوب ضوابط بورس انرژی اقدام به فروش گواهی به هریک از بخش‌های مصرف کننده همان حامل نماید.

۸- گواهی فقط در اختیار متقاضیانی قرار می‌گیرد که فاقد بدهی معوق به عرضه کنندگان انرژی باشند.

۹- صدور گواهی در مقاطع زمانی سه ماهه تا اتمام دوره زمانی طرح و در سقف دوره مصوب شورای اقتصاد برای متقاضی انجام می‌شود.

۱۰- سقف تعهدات ناشر ۲۰ میلیون مگاوات ساعت گواهی برق و ۱۰ میلیارد متر مکعب گواهی گاز طبیعی می‌باشد.

تبصره- پس از تکمیل تعهد ناشر، وزارت خانه‌های نفت و نیرو مجازند درخواست خود را برای افزایش سقف تعهدات ناشر به همراه گزارش تحلیلی عملکرد بازار به کمیسیون ارسال نمایند. کمیسیون موظف است حداکثر ظرف مدت یکماه درخواست طرح شده را بررسی و نتیجه را اعلام نماید.

۱۱- شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر مکلفند در اجرای آیین نامه، سالانه نسبت به صدور گواهی به میزان حداقل ۱۰ (ده) درصد کاهش رشد مصرف برق و گاز طبیعی اقدام نمایند.

۱۲- هزینه انجام فرآیند M&V در هزینه‌های سرمایه‌گذاری هر طرح لحاظ و بر اساس قرارداد سه جانبه مبتنی بر عملکرد بین متقاضی، شرکت M&V و شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت یا سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق، توسط متقاضی پرداخت می‌شود.

۱۳- متقاضیانی که معیارهای مصوب مصرف انرژی را رعایت ننموده و بیش از آن مصرف کرده باشند می‌توانند تمام یا بخشی از مصرف اضافی حامل انرژی خود را از طریق خرید گواهی از بازار تامین نمایند.

تبصره: امکان ارائه گواهی توسط مصرف کنندگان بجای جرائم مصرف خارج از معیار قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی وجود دارد.

۱۴- در صورت درخواست متقاضی، ناشر و شرکت‌های انتقال و توزیع موظفند معادل حامل گواهی را در شبکه انرژی رسانی و در صورت وجود ظرفیت تحویل نمایند.

۱۵- ناشرین مکلفند در راستای افزایش بهره‌وری انرژی در کشور، از طریق ساز و کار بورس انرژی، میزان انرژی معادل صرفه‌جویی شده مطابق گواهی را با نرخ انتقال (نرخ ترانزیت) معادل صفر به متقاضی تحویل نمایند.

۱۶- در راستای حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست در چارچوب بازار، کمیته‌ای متشکل از وزارتخانه‌های نفت و نیرو، اتاق بازرگانی (به عنوان نماینده بخش خصوصی)، اتاق تعاون و سازمان بورس و اوراق بهادار، کف قیمت مبادله گواهی به تفکیک برق و گاز طبیعی در نظام عرضه و تقاضای گواهی را تعیین و به شرکت بورس انرژی جهت اجرا اعلام نمایند.

۱۷- به منظور حمایت از تامین مالی اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست بازار، ناشرین، شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدید پذیر و بهره‌وری انرژی برق و سازمان حفاظت محیط زیست مجازند از محل اعتبارات داخلی و عمرانی، نسبت به پرداخت یارانه سود تسهیلات، وجوه اداره شده و کمک‌های مالی صندوق‌های موجود نظیر صندوق ملی محیط زیست اقدام نمایند.

۱۸- شرکت بورس انرژی ایران با همکاری سایر نهادهای ذیربط موظف است در راستای تحقق سیاست گذاری‌های صورت گرفته در حوزه افزایش بهره‌وری انرژی در کشور، بسترها و ساز و کارهای لازم را به منظور معاملات گواهی فراهم آورد.

۱۹- شرکت های M&V از بین شرکت‌های مشاور صاحب صلاحیت مرتبط با انرژی، رتبه بندی شده توسط سازمان

برنامه و بودجه کشور با حداقل رتبه ۳ انتخاب می‌شوند.

۲۰- ملاک پذیرش طرح‌ها توسط نهاد، اثبات تحقق صرفه‌جویی سالانه تجمیعی حداقل ۱۰۰،۰۰۰ مترمکعب گاز یا حداقل ۵۰ مگاوات ساعت برق و یا ۵۰ درصد مجموع انرژی معادل مقادیر مذکور (در طرح‌های صرفه‌جویی توامان برق و گاز) در گزارش امکانسنجی طرح می‌باشد.

۲۱- امکان تبدیل گواهی (برق به گاز و بالعکس) وجود نداشته و تحویل حامل صرفه‌جویی شده مطابق حامل درج شده بر روی گواهی انجام می‌شود.

۲۲- استخراج کنندگان رمز ارزها قابلیت استفاده از گواهی و دریافت برق صرفه‌جویی شده ما به ازای گواهی را ندارند لذا تعرفه این بخش به عنوان تعرفه بیشینه بخش برق موضوع بند (۵) لحاظ نمی‌شود.

۲۳- به وزارتخانه‌های نفت و نیرو اجازه داده می‌شود با درخواست متقاضی ضمن اخذ تضامین لازم، گواهی معادل کل صرفه‌جویی طرح را در نیمه عمر صرفه‌جویی طرح صادر نمایند.

تبصره: ملاک محاسبه صرفه‌جویی نیمه دوم عمر طرح حداکثر معادل عملکرد صرفه‌جویی در نیمه اول عمر طرح می‌باشد.

۲۴- وزارت خانه‌های نفت و نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست موظفند به منظور پایش بازار توسط کارگروه، اطلاعات مورد نیاز بازار را در سامانه ای که توسط معاونت علمی و فن آوری ریاست جمهوری راه اندازی می‌شود بارگذاری نمایند.

تبصره ۱: در راستای اجرای آیین نامه اجرائی جزء (۱) بند (الف) ماده (۴۴) قانون برنامه ششم توسعه کشور (موضوع تصویبنامه هیات وزیران به شماره ۱۴۲۸۹۸/ت ۵۵۷۸۰ هـ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۶) و همچنین تصویبنامه شماره ۴۴۴۴۰ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۷ شورای عالی انرژی کشور و به منظور پایش بازار و کنترل شدت مصرف انرژی در بخش ساختمان کشور، کلیه فعالین و دستگاه‌های مسئول طبق آیین نامه موظفند نسبت به بارگذاری اطلاعات بازار در سامانه مشترک ملی پایش اطلاعات انرژی در بخش ساختمان که توسط مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی و با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایجاد شده است، اقدام نمایند.

تبصره ۲: دسترسی لازم برای بارگذاری یا بهره برداری اطلاعات، می‌بایست توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی برای کلیه اعضای نهاد ایجاد شود.

۲۵- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری وزارتین نفت، نیرو و راه و شهرسازی و سازمان حفاظت محیط زیست گزارش عملکرد بازار و گزارش پایش و عملکرد فعالین بازار را هر ۶ ماه یکبار تهیه و به کمیسیون ارائه می‌نماید.

۲۶- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری مکلف است بصورت سالانه فناوری‌های نوین حوزه بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست و انرژی‌های تجدید پذیر را ضمن ارسال به کمیسیون در تارنمای خود به اطلاع عموم برساند.

۲۷- وزارتین نفت و نیرو با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری مکلفند گزارشی منضم به اطلاعات میزان سرمایه گذاری بازار، ارزش ریالی گواهی های به فروش رفته بازار، میزان گواهی های نقد نشده، میزان حامل های تحویل شده در قبال گواهی، میزان صرفه جویی محقق شده و میزان کاهش انتشار آلاینده ها و گازهای گلخانه ای را به صورت سالانه تدوین و به شورای عالی انرژی ارسال نمایند.

با احترام مجدد

محمد باقر نوبخت

رونوشت:

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی - معاون اول محترم رئیس جمهور - دفتر رئیس جمهور - اعضای محترم شورای عالی انرژی کشور - معاون محترم امور مجلس رئیس جمهور - رئیس محترم سازمان امور اداری و استخدامی کشور - دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهور - دیوان محاسبات کشور - اداره کل قوانین و مقررات کشور - سازمان بازرسی کل کشور - اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی - مجمع تشخیص مصلحت نظام - شورای عالی امنیت ملی - استانداری ها - حوزه ریاست - تمام معاونت های سازمان برنامه و بودجه کشور - دفتر هیأت دولت - کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران - اتاق تعاون ایران

